

Motion till riksdagen 2013/14:K22

**av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V)
med anledning av prop. 2013/14:124**

Ökad effektivitet, säkerhet och tillgänglighet i valförfarandet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär ökade möjligheter att lämna särskild personröst.

Motivering

Vänsterpartiet är i grunden negativt inställt till personval, men delar i det här fallet inte regeringens ställningstagande att inte utveckla väljarnas möjlighet att lämna särskild personröst.

Den nuvarande ordningen för personröstningen innebär att en väljare kan personrösta på två olika sätt, dels genom att sätta ett kryss för kandidatens namn på valsedeln om det är fråga om ett parti som har registrerat partibeteckning och anmält kandidater, dels genom att antingen sätta ett kryss framför kandidaten eller genom att skriva till ett namn på en valsedel som gäller för ett parti som inte har anmält samtliga kandidater enligt 2 kap. 9 § vallagen. Skulle flera kandidater skrivas till anses väljaren ha lämnat en personröst för den första kandidaten. Väljarnas möjligheter att personrösta skiljer sig således åt beroende på om partiet i fråga har anmält sina kandidater eller inte.

I propositionen redovisas att det från olika håll, framför allt från väljare, har framförts önskemål om att kunna personrösta på de partier som anmält kandidater genom att skriva till namnet på en anmäld kandidat på en partivalsedel eller blank valsedel. I likhet med kommittén anser Vänsterpartiet att dessa önskemål bör tillmötesgå, då det på ett betydligt sätt skulle underlätta personröstandet för de väljare som inte har tillgång till partiets namnvalsedel vid röstningstillfället. Dagens ordning innebär nämligen att en väljare som vid röstningstillfället inte har tillgång till sitt partis namnvalsedel inte heller har möjlighet att lämna en särskild personröst, om partiet i fråga har registrerat

Fel! Okänt namn på

sin partibeteckning och anmält samtliga kandidater. En sådan situation kan bl.a. uppkomma om väljaren förtidsröstar från annan ort. Mot bakgrund av detta föreslog kommittén att det bör införas en ordning som tillåter väljaren att personrösta genom att skriva till ett anmält kandidatnamn på en partimärkerad valsedel eller på en blank valsedel.

Kommitténs förslag innebär att en tillskriven kandidat för ett parti som har registrerat partibeteckning och anmält samtliga kandidater ska beaktas vid sammanräkningen, i stället för att anses som obefintlig – detta under förutsättning att det är fråga om en kandidat som partiet har anmält. Väljaren ska då anses ha lämnat en personröst för den kandidaten. För det fall att flera namn skrivs till får den första kandidaten väljarens personröst, om det är fråga om en kandidat som partiet har anmält. Övriga tillskrivna kandidater betraktas, liksom enligt gällande lag, som obefintliga.

Kommitténs förslag om ökade möjligheter att lämna särskild personröst fick en positiv respons under remissrundan, där flertalet av remissinstanserna, däribland samtliga kommuner som yttrat sig och Sveriges Kommuner och Landsting, tillstyrker eller inte har något att erinra mot förslaget.

Som skäl för att inte följa kommitténs förslag att öka möjligheterna att lämna särskild personröst anför regeringen att en sådan ordning skulle kunna få till följd att tiderna för sammanräkningen överskrids och att valresultatet därmed kan försenas. Regeringen anser att bara denna omständighet föranleder att det finns behov av ytterligare överväganden i fråga om förfarandet för röstsammanräkningen innan förslaget genomförs.

Kommittén föreslog även att det ska införas en obligatorisk förhandsanmälan av partier och kandidater. Denna fråga är aktuell och behandlas för närvarande av riksdagen (bet. 2013/14:KU16 Proportionell fördelning av mandat och förhandsanmälan av partier i val). Om kommitténs förslag om en obligatorisk förhandsanmälan av partier och kandidater genomförs innebär det, enligt vår bedömning, ökade förutsättningar för en korrekt och snabb sammanräkning av röster. Vi anser därmed att det saknas skäl för att, så som regeringen förordar, ytterligare utreda frågan om att införa en ökad möjlighet att lämna särskild personröst.

Vänsterpartiet tillstyrker kommitténs förslag avseende en ökad möjlighet att lämna särskild personröst, vilket skulle föranleda ändringar i 7 kap. 2 § och 13 kap. 8 § vallagen. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär ökade möjligheter att lämna särskild personröst. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 21 mars 2014

Mia Sydow Mölleby (V)

Bengt Berg (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Eva Olofsson (V)

Marianne Berg (V)

Lars Ohly (V)

Lena Olsson (V)